

“A Líbia no és possible una solució per la via militar”

Senyor secretari general, la direcció militar del consell rebel libí ha formulat retrets greus contra l'aliança que dirigiu. Afirment que bombardejà les tropes agressores de Gaddafi massa tard i que, per no haver actuat, es converteix en culpable de les morts de molts civils. L'OTAN fracassa?

—Us puc assegurar que apliquem plenament la resolució 1973 de l'ONU per a la protecció del poble civil libí. Es mantenen unes dimensions i una velocitat elevades en les operacions. Solament durant la primera setmana de les operacions de l'OTAN ja vam fer més de mil atacs. Ja hem destruït aproximadament una tercera part de la maquinària militar de Gaddafi.

—El responsable d'afers estrangers del consell de transició libí, Ali al-Isawi, afirma que els problemes van començar quan la *coalició de la voluntat* —nord-americans, britànics i francesos— us traspasà el comandament. Segons que diuen, l'OTAN entrebanca i fins i tot traeix la resistència.

—Això no és just. En part, el mal temps ens va impedir d'actuar i això pot haver fet la impressió que vam retirar l'atac. Tanmateix, no hi podíem fer res, i de llavors ençà la situació ja fa temps que ha canviat. Actualment duem a terme, si més no, tants atacs aeris com abans.

—Però no necessàriament amb més èxit. I, a més a més, hi ha el risc de causar moltes víctimes civils. No era previsible que Gaddafi utilitzaria civils com a escuts humans?

—Sí, teniu raó, ha canviat la tàctica. Amb tot, això també demostra el nostre èxit, perquè si ha d'amagar els tancs i les altres armes pesants ja no les pot utilitzar tan fàcilment contra els civils. Això de banda, demostra l'enorme brutalitat del règim que fa servir persones com a escuts humans. Gaddafi sap que hem de fer tant com siga possible, i que ho volem fer, per a evitar víctimes en la població, i en trau profit.

Anders Fogh Rasmussen (Ginnerup, Dinamarca, 1953), secretari general de l'OTAN, parla en aquesta entrevista de les possibilitats de fer caure Gaddafi amb atacs aeris i del debat sobre el futur del pacte de defensa dels estats occidentals.

—Alguns líders rebels us animen a acceptar aquests “danys col·laterals”, a bombardejar el centre de Misrata en cas de necessitat si així podeu debilitar decisivament les tropes de Gaddafi. Es tracta d'una qüestió de ponderació? O és una qüestió moral?

—Hi ha gent que ens acusa perquè sembla que siguem exageradament cauts; uns altres ens critiquen perquè anem massa enllà. És un joc d'equilibri difícil. Es tracta de la protecció de la població civil, aquesta és la nostra missió. No tenim forces armades al territori libí.

—És possible de guanyar la guerra sense unitats terrestres?

—Una resposta sincera a aquesta pregunta és que per a aquest conflicte no és possible una solució per la via militar. Ens cal una solució política i és a les mans del poble libí de proporcionar-la. Només podem exhortar la direcció de Trípoli que abandone la violència, reconega els drets legítims dels ciutadans i permeta una transició pacífica cap a la democràcia.

—Què passarà si Gaddafi no compleix aquestes exigències? L'OTAN no

hauria de preocupar-se, si més no, per la igualtat d'armament i començar a lliurar tancs i míssils als rebels?

—Sobre aquesta qüestió, puc dir que som els responsables de la consecució de la resolució 1973 de l'ONU. Aquesta resolució indica que hem de participar en la imposició de l'embargament armamentístic a Líbia. Ens atindrem estrictament a la resolució, aquesta és la nostra missió.

—D'una altra banda, la resolució 1973 permet expressament la protecció de la població civil “amb tots els mitjans necessaris”. El ministre de Defensa britànic, Liam Fox, va afirmar que Gaddafi podria ser ben bé un possible objectiu d'operacions. Alguns juristes de dret internacional opinen igual.

—No entraré en una disputa jurista sobre qüestions d'interpretació. Ara ens centrem en el compliment de la resolució.

—Tanmateix, és molt més que una discussió sobre formulacions i paràgrafs. La màxima amenaça per a la població civil és el règim dictatorial, l'arbitrarietat i la brutalitat de Gaddafi i el seu clan. Com és possible de trobar una solució a Líbia sense que abandonen el país o els empresonen?

—Naturalment, l'amenaça del règim de Gaddafi recau sobre la població civil. El Consell de Seguretat de l'ONU ha deixat ben clar que les accions del règim podrien constituir crims contra la humanitat. I per això Gaddafi s'hauria de justificar davant el Tribunal Penal Internacional.

—Quins criteris s'han de complir perquè afirmeu que l'operació és un èxit?

—Caldria detenir la violència, de manera que no hi haguera més amenaces per a la població civil libí.

—Solament la imposició d'una zona d'exclusió aèria és molt costosa. Als Balcans i a l'Iraq es va haver de mantenir durant anys.

“Gaddafi s’hauria de justificar davant el Tribunal Penal Internacional”

—Espere que puguem trobar una solució política ben prompte. La pitjor seria una situació militar d’empat o una divisió *de facto* de la societat líbia: Líbia es convertiria en un estat malaguanyat i un brou de cultiu per a grups terroristes —i tan a prop de les fronteres d’Europa.

—**De moment, sembla que més aviat serà un empat militar. Líbia està dividida de facto. És possible una pacificació amb una Líbia migpartida?**

—Al capdavant, ajudar Líbia a trobar una solució per a eixir d’aquesta crisi dependrà de l’ONU. Sigui com sigui, cal mantenir la integritat territorial de Líbia.

—**Durieu a terme un armistici? S’hi haurien de posar condicions?**

—La resolució de l’ONU exigeix un armistici, que hauria de ser creïble i verificable. Cal garantir la protecció dels civils. Un armistici no ha de consolidar la situació actual de cap manera. Al contrari, cal que establesca les condicions necessàries per a un procés polític constructiu.

—**Qui us proporciona les coordenades per als atacs aeris? Els rebels, que sovint tenen una reputació molt**

dubtosa, o els agents de la CIA que es troben al país?

—No puc parlar de detalls estratègics.

—**Opineu que Líbia pot tenir un futur sense que tot el clan Gaddafi abandone el país?**

—El missatge de la resolució 1973 de l’ONU és clar com l’aigua: qualsevol solució ha de tenir en consideració els desigs legítims del poble libi.

—**La cancellera alemanya ha dit que si s’intervé a Líbia també s’hauria d’intervenir en unes altres zones conflictives. Té raó, la senyora Angela Merkel?**

—La cancellera presenta una qüestió legítima que necessita una resposta pragmàtica. La comunitat internacional no pot resoldre tots els problemes del món. Hem de decidir com actuar en cada cas concret. A Líbia hi havia l’amenaça d’una matança. Aquest va ser el motiu per què vam entrar en acció com a comunitat internacional.

—**No fou l’OTAN, sinó una coalició de la voluntat, formada per França, la Gran Bretanya i els EUA, que començà els atacs aeris contra Gaddafi.**

—Vaig aplaudir aquest ràpid compromís de la coalició. Els atacs aeris van començar literalment a l’últim minut.

—**L’OTAN no va assolir a temps un consens sobre un atac militar. Els francesos eren contraris que l’Aliança s’hi implicara i volien dirigir els atacs; els alemanys no s’hi impliquen militarment i els turcs els han blocats molt de temps.**

—Es van requerir moltes reunions llargues fins que vam arribar a una decisió conjunta. Tanmateix, en comparació amb el passat, aquesta vegada hem arribat a un acord amb força rapidesa. Durant els anys 90, quan l’OTAN va intervenir als Balcans, l’Aliança va tardar mesos a preparar un atac. Aquesta vegada ha tardat només una setmana.

—**El camí que ha seguit Alemanya ha causat un escàndol al Consell de l’Atlàntic Nord de l’OTAN. Vau dir que era “absurd” que Alemanya privara l’Aliança de la capacitat militar.**

—No faré cap comentari sobre discussions internes del Consell de l’Atlàntic Nord.

—**L’ambaixador alemany de**

OTAN

“Ens cal una solució política i és a les mans del poble llibi de proporcionar-la”

l'OTAN va eixir de la sala de reunions en senyal de protesta.

—Al Consell de l'Atlàntic Nord tenim moltes reunions llargues en què la gent entra i ix constantment. Allò que compta és que finalment ens hem posat d'acord.

—Els alemanys encara esperen una disculpa.

—No tinc cap problema amb els alemanys.

—Veieu a Alemanya una inclinació al pacifisme?

—Aplaudesc la pertinença d'Alemanya a l'OTAN. Quan em reuneix amb polítics berlinesos, independentment de quin grup polític siguin, percepció una forta convicció en la col·laboració transatlàntica. Alemanya ha participat de manera molt compromesa en operacions de l'OTAN, sobretot a l'Afganistan, però també a Kosovo.

—Ara, però, en dibuixeu una imatge molt benèvola. Els EUA, la Gran Bretanya i França van votar a favor de la resolució líbia al Consell de Seguretat de l'ONU, mentre que Alemanya es va mantenir a la banda de la Xina i Rússia, cosa que va causar contrari-

etats. Com es pot compaginar aquesta actuació amb la fidelitat a l'Aliança transatlàntica?

—Fins i tot quan els alemanys es van abstenir al Consell de Seguretat, incomprendiblement per a alguns, el seu paper en les deliberacions de l'OTAN va ser molt constructiu. Berlín no les va blocar, sinó que, per contra, ara ha confirmat la participació alemanya en els vols de reconeixement dels avions Awacs sobre l'Afganistan.

—Amb això, els alemanys han comprat l'eixida de la missió a Líbia: fa dos mesos Berlín encara es negava a dur a terme una missió de reconeixement a l'Afganistan.

—Tanmateix, també mostra la flexibilitat d'Alemanya. Berlín es va abstenir en la votació del Consell de Seguretat, però a l'OTAN ha compartit la càrrega d'una missió a Líbia i ha adoptat més responsabilitat a l'Afganistan.

—Alemanya ha declarat que està preparada per a protegir militarment una operació humanitària de la Unió Europea a Líbia. És més que un gest de bona voluntat?

—Aplaudesc totes les contribucions que milloren la situació a Líbia. M'inquieta molt la situació humanitària a la zona, però en aquestes qüestions l'OTAN no té cap mena de lideratge. Les Nacions Unides han d'assumir la coordinació de l'ajuda humanitària. La UE hi pot tenir un paper fonamental.

—Juntament amb Líbia, hi ha encara una altra zona conflictiva, l'Afganistan. A tots els estats membres de l'OTAN hi creix el cansament per la guerra i el president Hamid Karzai desitja expressament un final com més ràpid millor de la missió de la ISAF. Quant de temps calculeu que romanirà encara l'OTAN a l'Afganistan?

—A la cimera de l'OTAN de Lisboa, a la tardor, acordarem un calendari amb els afganesos. Confie plenament en el president Karzai. Al juliol, volem iniciar un procés de transició per passos, en què set regions quedaran sota control afganès. Esperem que a final del 2014 aquest procés haja conclòs. Això no obstant, també mantindrem el compromís quan haja acabat l'operació militar i ajudarem els afganesos en la creació i la formació de les seues tropes. No deixarem cap buit.

—A l'agost farà dos anys que sou cap de l'OTAN. Comptàveu que us trobaríeu amb tantes dificultats? A través de les publicacions de WikiLeaks sabem que un talp nord-americà va enviar clandestinament documents i actes de converses del vostre despatx a Washington.

—Fa molt de temps que faig política i ja no hi ha res que em pugui sorprendre.

—Al començament del vostre mandat va dir que volíeu ser més general que no secretari. Segons alguns membres de l'Aliança, a vegades demostrau una gran capacitat per a imposar-vos. Us cal ser més suau i estar més disposat a transigir? O en el paper de dirigent de l'OTAN simplement cal imposar-se amb resolució i energia?

—No sóc un home pacient per naturalesa. Tanmateix, vaig ser cap d'un govern minoritari a Dinamarca i he passat incomputables hores forjant majories. L'OTAN té 28 membres i totes les decisions han de ser unànimes. Llavors he d'exercir més de secretari i moderar.

*Erich Follath
Christoph Schult*

Traducció de Blanca Juan

